

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

2023-2024
Eğitim Öğretim Yılı

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

KRİTİK KONU VE KAZANIMLARA
YÖNELİK ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

10. Sınıf

ÜNİTE 3: Din ve Hayat

KAZANIM

4. İslam dini ve sosyal değişim arasında ilişki kurar.

SÜREÇ

1. Ek-1 öğrencilere dağıtılır.
2. Öğretmen “Dinin Değişmez İlkeleri”, “Dinin Değişebilen İlkeleri” ve “Değişimin Temel Ve Karşıt Kavramları” konusunda özet bilgi verir. Ardından da öğrencilerden en doğru şekilde kavramları yerlerine yerleştirmeleri istenir.
3. Süre tamamlanınca öğrencilerden bazılarının yazdıklarını arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.
4. Öğretmen tarafından konu özetlenerek etkinlik sonlandırılır.

DEĞERLENDİRME

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

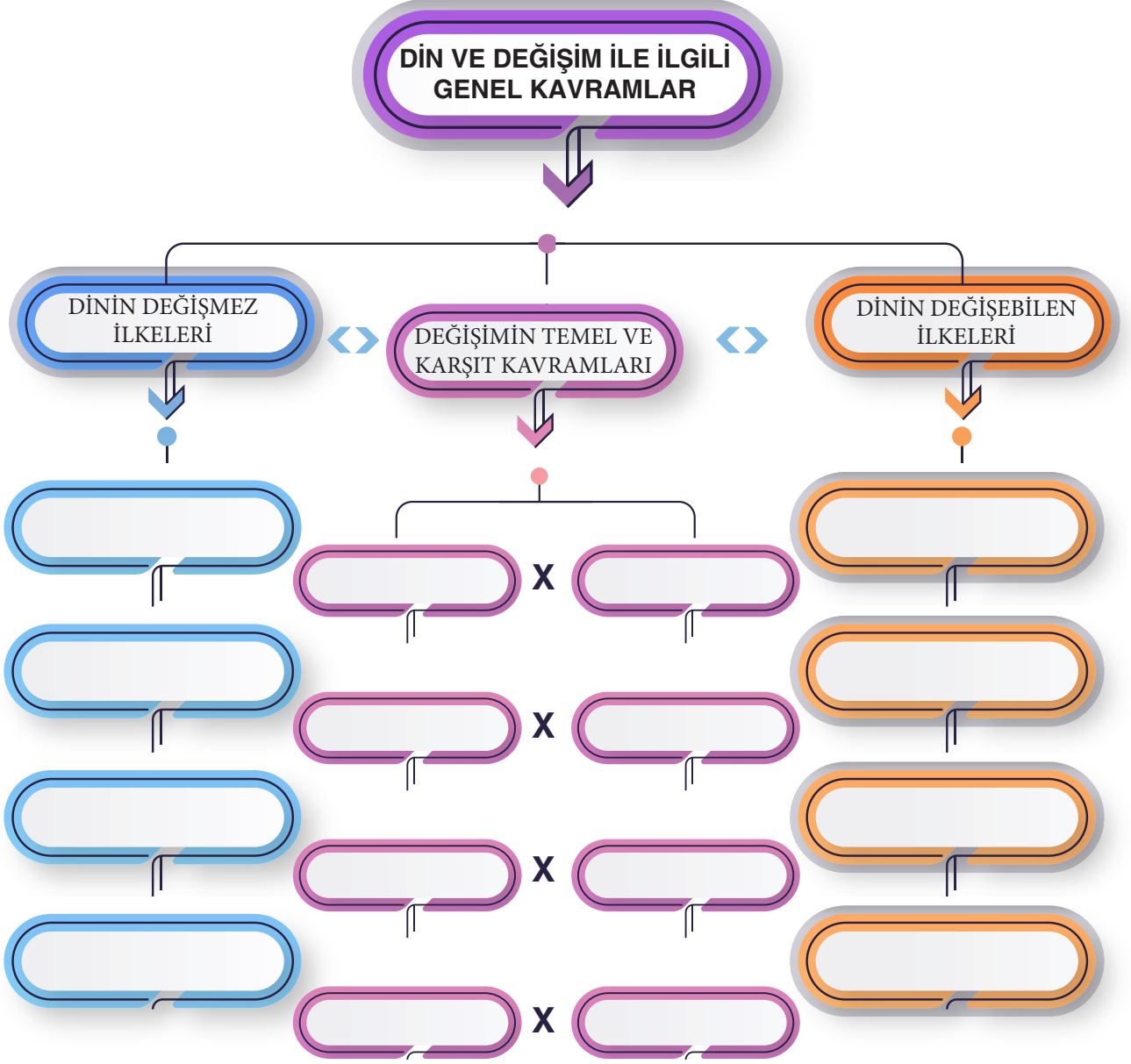

1

KAVRAM YERLEŞTİRME

Ek-1:

Din ve değişim ile ilgili olgu ve kavramları yerleştirelim.

KAVRAMLAR

- İlerleme
- İbadetin Temel İlkeleri
- Zorunluluk hâlinde bazı haram yiyeceklerin yenilebilmesi
- Müspet
- İmanın Temel Şartları
- Bütünleşme

- Çözülme
- Zararın Giderilmesi İçin Değişen Örf'e Göre (Kamu Hizmeti) Karar Verilmesi
- İslam'ın Temel Şartları
- İyileşme
- Menfi

- Temizlik Yapmak İçin Su Olmadığında Teyemmüm Yapılabilmesi
- Ahlakın Temel İlkeleri
- Gerileme
- Suçun Tespitinde Şahit Yoksa Parmak İzine Başvurulması
- Bozulma

ÜNİTE 3: Din ve Hayat

KAZANIM

6. İslam dininin sosyal adaletle ilgili ilkelerini açıklar.

SÜREÇ

1. Ek-1'de yer alan başlıklar öğretmen tarafından küçük kâğıtlara yazılır ve kâğıtlar bir kutuya konur.
2. Sınıf beş gruba ayrılır. Gruplar kutudan birer konu seçer.
3. Gruplardan; seçtikleri konu ile alakalı, İslam dininin sosyal adalete verdiği önemi yansıtan ve Ek-1'deki ayet ve hadislerle de yer verdikleri kısa bir durum draması yazmaları istenir.
4. Grupların öncelikle dramanın konusunu ve dramada yer alacak karakterleri belirlemeleri sağlanır.
5. Gruplar, verilen süre sonunda yazılan drama metinlerini sınıfta okur.
6. Gönüllü olanların, dramalarını sınıfta canlandırmaları sağlanarak etkinlik sona erdirilir.

DEĞERLENDİRME

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

2

YAZAR EKİBİ

Ek-1:

Eğitim Hakkı

Düşünce ve İfade Özgürlüğü

İbadet Özgürlüğü

Özel Yaşamın Gizliliği Hakkı

Ayet ve Hadisler

Yaşama ve Sağlık Hakkı:

“... Allah’ın dokunulmaz kıldığı cana kıymayın...”
(İsrâ suresi, 33. ayet.)

Eğitim Hakkı:

“İlim öğrenmek, kadın erkek herkese farzdır.”
(İbn Mâce, Mukaddime, 17.)
“... Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?...”
(Zümer suresi, 9. ayet.)

Düşünce ve İfade Özgürlüğü:

“Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır...”
(Bakara suresi, 256. ayet.)

İbadet Özgürlüğü:

“Hem ne diye beni yaratan ve sizin de dönüp kendisine varacağınız Allah’a kulluk etmeyeyim ki? O’nu bırakıp da başka ilahlar mı edineyim? ...”
(Yâsîn suresi, 21-22. ayetler.)

Özel Yaşamın Gizliliği Hakkı:

“Ey iman edenler, başkasının evine izin almadan, seslenip selam vermeden girmeyiniz. Eğer düşünürseniz böyle hareket etmeniz sizin için hayırlıdır.”
(Nûr suresi, 27. ayet.)

ÜNİTE 3: Din ve Hayat

KAZANIM

7. Âl-i İmrân suresi 103-105. ayetlerdeki mesajları değerlendirir.

SÜREÇ

1. Öğrenciler en fazla beş kişiden oluşan gruplara ayrılarak her gruba Ek-1'deki çalışma kâğıdı dağıtılır.
2. Gruplardan, çalışma kâğıdını yönergeye uygun olarak doldurmaları istenir.
3. İstekli öğrencilerin yazdıklarını okuyarak arkadaşlarıyla paylaşımları sağlanır ve konu hakkında tartışma ortamı oluşturulur.
4. Öğrencilerle birlikte çalışma kâğıtları değerlendirilir ve etkinlik sonlandırılır.

DEĞERLENDİRME

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ETKİNLİK

3

KUR'AN'DAN MESAJLAR

Ek-1:

“Hep birlikte Allah’ın ipine sımsıkı yapışın, parçalanmayın. Allah’ın size olan nimetini hatırlayın:

Hani siz birbirinize düşman kişiler idiniz de O, gönüllerinizi birleştirmişti ve O’nun nimeti sayesinde kardeş olmuştunuz. Yine siz bir ateş çukurunun tam kenarında iken oradan sizi O kurtarmıştı. İşte Allah size ayetlerini böyle açıklar ki doğru yolu bulasınız.

Sizden, hayra çağıran, iyiliği emredip kötülüğü meneden bir topluluk bulunsun. İşte onlar kurtuluşa erenlerdir. Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalanıp ayrılığa düşenler gibi olmayın. İşte bunlar için büyük bir azap vardır.”

(Âl-i İmrân suresi, 103-105. ayetler)

1. Yukarıdaki ayetler, İslam dininin toplumsal birlikteliğe verdiği öneme nasıl bir vurgu yapmaktadır?

.....

.....

.....

.....

.....

2. “Hep birlikte Allah’ın ipine sımsıkı sarılın.” ifadesinde kullanılan ‘Allah’ın ipi’ ile ne kastedilmiş olabilir?

.....

.....

.....

.....

.....

3. Yukarıdaki ayette yer alan “Sizden, hayra çağıran, iyiliği emredip kötülüğü meneden bir topluluk bulunsun.” ifadesi Müslümanlara nasıl bir sorumluluk yüklemektedir?

.....

.....

.....

.....

.....

ÜNİTE 4: Ahlaki Tutum ve Davranışlar

KAZANIM

1. İslam ahlakının konusu ve gayesini açıklar.
3. İslam ahlakında yerilen bazı davranışları ayet ve hadislerle açıklar.

SÜREÇ

1. Aşağıdaki kelimeler öğretmen tarafından tahtaya yazılır, bu kelimelerin hangi üst kavramla ilişkili olduğu öğrencilere sorulur ve “ahlak” kavramının bulunması sağlanır.
Verilecek ipuçları:
 - Huy
 - Mizaç
 - Karakter
 - Tabiat
 - Tutum
 - Davranış
2. Ahlak kavramı üzerinde durulduktan sonra bu konuyla ilgili aşağıdaki sorular öğrencilere sorulur:
 - Ahlakın kaynağı nedir?
 - Ahlaki davranışların güzel olması niçin önemlidir?
 - İnsan davranışlarını olumsuz etkileyen sebepler nelerdir?
 - Sizce bir toplumda en önemli ahlaki erdem nedir? Niçin?
 - İslam ahlakında yerilen davranışlar nelerdir?
3. Öğrencilerin konuyla ilgili verdikleri cevaplar tahtaya listelenir.
4. Konuyla ilgili Ek-1'deki form dağıtılır.
5. Form doldurulduktan sonra öğrencilerden yazdıklarını arkadaşlarıyla paylaşmaları ve tartışmaları istenir.

DEĞERLENDİRME

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

4

İPUÇLARINDAN KAVRAMI BULALIM

Ek-1:

ÖĞRENDİKLERİM

AKLIMA TAKILANLAR

ÜNİTE 4: Ahlaki Tutum ve Davranışlar

KAZANIM

1. İslam ahlakının konusu ve gayesini açıklar.
3. İslam ahlakında yerilen bazı davranışları ayet ve hadislerle açıklar.

SÜREÇ

1. Etkinlik, Ek-1’de verilen kavram ve kelimelere göre yapılır.
2. Öğrencilerden, kavramları tabu oyununda olduğu gibi yasaklı kelimeler kullanmadan anlatmaları istenir.
3. Kavramların bulunmasından sonra konuyla ilgili Ek-1’deki ayet mealleri ve hadisler okunup sorular cevaplanır.

DEĞERLENDİRME

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

5

YASAKLI KELİMLER

Ek-1:

Kavram: Ahlak

Yasaklı Kelimeler

Karakter
Huy
Mizaç
Güzel
Davranış

Kavram: Hile

Yasaklı Kelimeler

Aldatmak
Düzen
Kandırmak
Dolap
Yanıltmak

Kavram: Gıybet

Yasaklı Kelimeler

Konuşmak
Arkadan
Olumsuz
Kötü
Dedikodu

Kavram: Haset

Yasaklı Kelimeler

Kıskançlık
Hasetçi
Çekememezlik
Kötülük
Düşünmek

Kavram: İsrâf

Yasaklı Kelimeler

Gereksiz
Harcamak
İnsan
Savurganlık
Boş

Kavram: Yalan

Yasaklı Kelimeler

Dürüstlük
Gerçek
Doğruluk
Aldatma
Müslüman

- “Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve doğru söz söyleyin.” (Ahzâb suresi, 70. ayet.)
- “Kim bir hata veya günah işler, sonra onu bir suçsuzun üzerine atarsa şüphesiz ağır bir iftira suçunu ve apaçık bir günahı yüklenmiş olur.” (Nisâ suresi, 112. ayet.)
- “Allah Resulü ‘Gıybet nedir biliyor musunuz?’ diye sordu. Sahabe ‘Allah ve Resulü daha iyi bilir.’ cevabını verdiler. Resulullah ‘Kardeşini hoşlanmadığı bir şeyle anmandır.’ buyurdu. ‘Ya kardeşimde o söylediğim durum varsa ne dersin?’ diye sorulunca Resulullah ‘Söylediğin şey eğer onda varsa gıybet etmişsindir. Şayet yoksa ona iftira etmiş olursun.’ buyurdu.” (Müslim, Birr, 70.)
- “Hasetten (kıskançlıktan) sakının! Çünkü ateşin odunu yakıp tükettiği gibi haset de iyi amelleri yakar, bitirir.” (Ebû Dâvûd, Edeb, 44.)
- “Birbirinize kin beslemeyin, birbirinize hased etmeyin, birbirinize sırt çevirmeyin. Ey Allah’ın kulları, kardeş olun.” (Buhârî, Edeb, 62.)
- “Eksik ölçüp tartanların vay haline! Onlar, insanlardan ölçerek bir şey aldıklarında tam ölçerler. Kendileri başkalarına vermek için ölçüp tarttıklarında ise haksızlık ederler.” (Mutaffifin suresi, 1-3. ayetler.)

1. Ayet ve hadislerin vurguladığı ortak husus nedir?

2. İslam dininin bu emirleri toplumda neyi sağlamaya yöneliktir?

ÜNİTE 4: Ahlakî Tutum ve Davranışlar

KAZANIM

4. Tutum ve davranışlarında ölçülü olmaya özen gösterir.

SÜREÇ

- Öğrencilere “İslam Ahlakında Yerilen Bazı Değerler” konusunda bir etkinlik yapılacağı söylenir.
- Sınıf sekiz gruba ayrılır ve her gruptan aşağıdaki kavramlardan birisini seçmesi istenir.

- Yalan	- İftira	- Tecessüs
- Gıybet	- Haset Etmek	- Suizan
- Hile Yapmak	- İsrâf	
- Ek-1’de yer alan ayetler tahtaya yansıtılır ve gruplardan kendi seçtikleri kavramı karşılayan ayeti bulmaları istenir.
- Gruplara, seçtikleri kavramı karşılayan ayeti bulmaları, kavramı tanımlamaları ve konuyu uygun şekilde örneklendirmeleri için 10 dakika süre verilir.
- Süre bittikten sonra grup sözcüleri yazdıkları tanımları ve verdikleri örnekleri sınıfla paylaşır.

DEĞERLENDİRME

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ETKİNLİK

6

TANIMLAYALIM-ÖRNEKLENDİRELİM

Ek-1:

“Ey iman edenler! Kendinizi tanıtıp izin almadan ve içinde oturanlara selam vermeden kendi evlerinizden başka evlere girmeyin. Sizin için daha iyi olanı budur; umulur ki düşünüp anlarsınız.”
(Nûr suresi, 27. ayet.)

“Allah’ın sizi birbirinizden üstün kıldığı şeyleri iç çekerek arzu etmeyin. Erkeklerin de kazandıklarından nasipleri var, kadınların da kazandıklarından nasipleri var. Allah’ın lutfundan isteyin; şüphesiz Allah her şeyi bilmektedir.”
(Nisâ suresi, 32. ayet.)

“Ey iman edenler! Niçin yapmayacağınız şeyleri söylüyorsunuz?”
(Saf suresi, 2. ayet.)

“Arkadan çekiştiren, ayıp kusur arayan, servet toplamış ve onu sayıp durmuş olan herkesin vay haline!”
(Hümeze suresi, 1. ayet.)

“Ey Âdemoğulları! Her namaz kılacağınızda güzelce giyinin, yiyeğin için fakat israf etmeyin. Çünkü Allah israf edenleri sevmez.”
(A’râf suresi, 31. ayet.)

“Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme! Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur.”
(İsrâ suresi, 36. ayet.)

“Hak etmedikleri halde mümin erkek ve mümin kadınları incitenler apaçık bir bühtan ve günah yüklenmiş olmaktadır.”
(Ahzâb suresi, 58. ayet.)

“Eksik ölçüp tartanların vay haline! Onlar, insanlardan ölçerek bir şey aldıklarında tam ölçerler. Kendileri başkalarına vermek için ölçüp tarttıklarında ise haksızlık ederler.”
(Mutaffifin suresi, 1-3. ayetler.)

ÜNİTE 4: Ahlaki Tutum ve Davranışlar

KAZANIM

5. Hucurât suresi 11-12. ayetlerde verilen mesajları değerlendirir.

SÜREÇ

1. Öğrencilere Hucurât suresi 11. ve 12. ayetlerle ilgili bir etkinlik yapılacağı söylenir.
2. Bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrenci sayısınca çoğaltılarak sınıfa dağıtılır.
4. Öğrencilerden, çalışma kâğıdındaki ayetlerin altında verilen başlıklardan ilkinin ayetlerden hareketle listelemeleri, ikinci başlığı ise yorumlamaları istenir.
5. Listeleme için 10 dakika süre verilir.
6. Süre bittikten sonra öğrenciler yazdıkları bilgileri arkadaşları ile paylaşırlar.

DEĞERLENDİRME

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ETKİNLİK

7

LİSTELEYELİM

Ek-1:

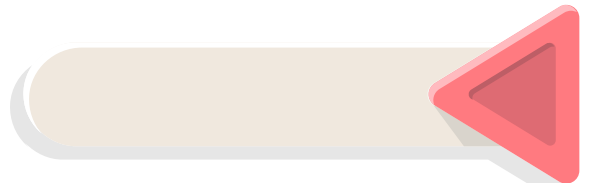
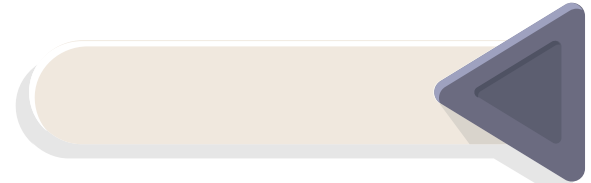
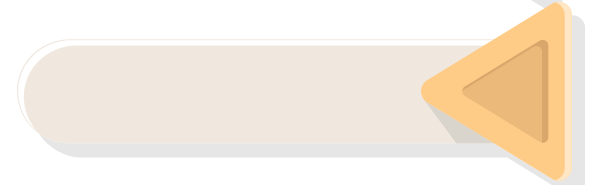
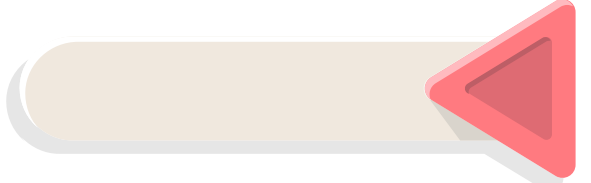
Aşağıda verilen ayetleri okuyunuz. Ayetlerin altında yer alan başlıkları listeleyiniz.

“Ey iman edenler! Erkekler diğer erkeklerle alay etmesinler; onlar kendilerinden daha iyi olabilirler; kadınlar da diğer kadınlarla alay etmesinler; alay edilen kadınlar edenlerden daha iyi olabilirler. Biriniz diğerinizi karalamayın, birbirinize kötü ad takmayın. İman ettikten sonra fâsıklıkla anılmak ne kötüdür! Günahlarına tövbe etmeyenler yok mu, işte zalimler onlardır.” (Hucurât suresi 11. ayet.)

“Ey iman edenler! Zannın çoğundan sakının; çünkü bazı zanlar günahtır. Gizlilikleri araştırmayın, birbirinizin gıybetini yapmayın; herhangi biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Bak bundan tiksindiniz! Allah’a itaatsizlikten de sakının. Allah tövbeleri çokça kabul etmektedir, rahmeti sonsuzdur.” (Hucurât suresi 12. ayet.)

**Allah’ın (c.c.)
Yasakladığı, Çirkin
Davranışlar:**

**Allah (c.c.) Niçin
Yasaklamıştır?**

ÜNİTE 5: İslam Düşüncesinde İtikadi, Siyasi ve Fıkhi Yorumlar

KAZANIM

2. İslam düşüncesindeki yorum farklılıklarının sebeplerini tartışır.

SÜREÇ

1. “Dinî Yorum Farklılıklarının Sebepleri” konusu işlenmeden hemen önce derse hazırlık amacıyla “İnsanların farklı düşüncelere sahip olmalarının sebepleri nelerdir?” konusunda kısa bir beyin fırtınası gerçekleştirilir.
2. İnsanlar arasındaki düşünce farklılıklarının dinî yorumları etkilediği ifade edilir.
3. Etkinliğin amacının, kısa süre içerisinde insanları birbirlerinden farklı düşünmeye iten sebeplerin ana hatlarıyla tespit edilmesi olduğu belirtilir.
4. Fikrini ifade etmek isteyenler parmak kaldırarak söz alırlar.
5. Fikirlerle karşı ön yargılı yaklaşılmaz.
6. Başkalarının fikirlerinden etkilenme serbesttir.
7. Her fikir, atlanmadan tahtaya yazılır.
8. Öğrencilerin söylediği sebeplerden genel bir liste oluşturulur.
9. Öğrencilerin dile getirdikleri ve tahtaya yazılan sebeplerin Ek-1’deki tabloda yer alan ana başlıklardan hangisinin kapsamına girdiği tespit edilir.

DEĞERLENDİRME

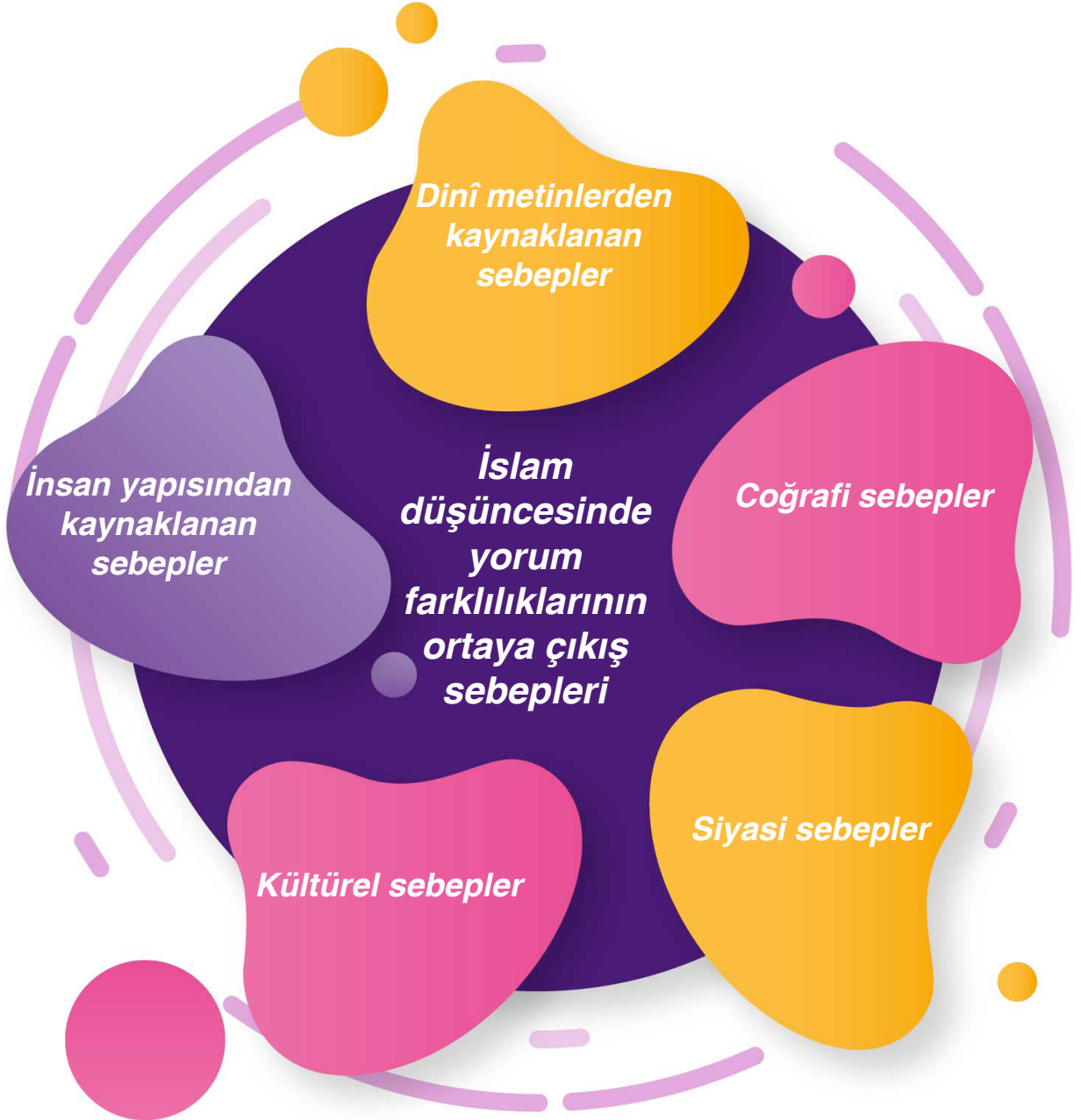
Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

8

BEYİN FIRTINASI

Ek-1:

ÜNİTE 5: İslam Düşüncesinde İtikadi, Siyasi ve Fıkhi Yorumlar

KAZANIM

4. İslam düşüncesinde itikadi ve siyasi yorumları genel özelliklerine göre sınıflandırır.

SÜREÇ

1. Öğrencilere, “İslam Düşüncesinde İtikadi ve Siyasi Yorumlar” konusu ile ilgili bir bulmaca çözecekleri söylenir.
2. Ek-1’deki bulmaca öğrenci sayısına çoğaltılır ve sınıfa dağıtılır.
3. Öğrenciler bulmacayı verilen sürede bireysel olarak çözerler.
4. Bulmaca için verilen süre bittiğinde cevaplar kontrol edilir, yanlışlar düzeltilir ve eksikler tamamlanır.

DEĞERLENDİRME

Öğrencilerin cevaplarına göre kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

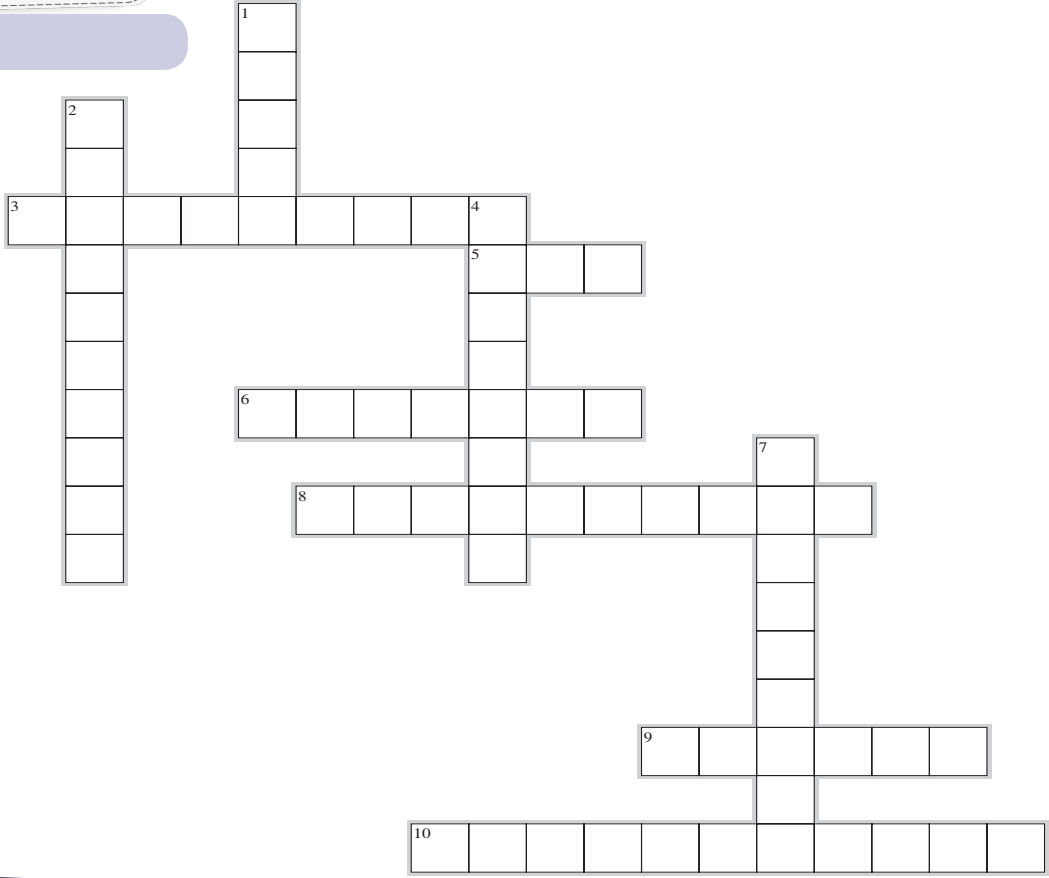

ETKİNLİK

9

ÇENGEL BULMACA

Ek-1:

Soldan Sağa

3. İnanç ve amel konusundaki görüşleri ile Ehl-i Sünnet'in şekillenmesinde etkili olan âlim.
5. Hz. Peygamber'in vefatından sonra Hz. Ali'yi (r.a.) ve ehl-i beytini halifeliğe (imamet) en layık kişi olarak gören ve onu meşru halife kabul eden, ondan sonraki halifelerin de onun soyundan gelmesi gerektiğine inanan toplulukların ortak adı.
6. Şia denince çoğunlukla akla gelen ekol.
8. Hz. Peygamber ile sahabenin, dinin temel konularında takip ettikleri yolu benimseyenleri ifade eden kavram.
9. Şia'nın, "Hz. Ali'den (r.a.) önce hilafet makamına gelenlerin yönetimleri meşru değildir." iddiasına dayanan inanç esaslarından biri.
10. Ebu Mansur Muhammed b. Mahmud el-Maturidi'nin görüş ve düşünceleri çerçevesinde oluşmuş itikadi ekol.

Yukarıdan Aşağıya

1. Ebu'l Hasen el-Eşarî'nin doğduğu şehir.
2. İmam Maturidi'nin türbesinin bulunduğu ülke.
4. Ebu'l Hasen el-Eşarî'nin görüşleri çerçevesinde şekillenmiş olan bir yorum biçimi.
7. İmam Maturidi'nin doğduğu şehir.

ÜNİTE 5: İslam Düşüncesinde İtikadi, Siyasi ve Fıkhi Yorumlar

KAZANIM

5. İslam düşüncesindeki ameli fıkhi yorumları tanır.

SÜREÇ

1. Öğrencilere İslam düşüncesindeki fıkhi yorumlarla ilgili bir etkinlik yapılacağı söylenir.
2. Bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşılacak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrenci sayısınca çoğaltılarak sınıfa dağıtılır.
4. Öğrencilerden verilen bilgilerin hangi fıkhi yoruma ait olduğunu bulmaları ve üstündeki kutuya yazmaları istenir.
5. Öğrenciler etkinliği bireysel olarak tamamlarlar.
6. Etkinlik sonunda cevaplar karşılaştırılır.
7. Öğretmenin doğru cevapları söylemesi ile etkinlik tamamlanır.

DEĞERLENDİRME

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

10

BULALIM

Ek-1:

Verilen bilgilerin hangi fıkhi yoruma ait olduğunu bulunuz.

Muhammed b. İdris eş-Şâfiî'nin görüşlerine dayanır. El-Ümm er-Risale onun en önemli eseridir. Bu mezhebe göre sünnetin her çeşidi dinî delil kabul edilir. Mısır, Güney Arabistan, Doğu Afrika ve ülkemizde Doğu Anadolu bölgesinde yaygındır.

Câfer b. Muhammed el-Bâkır'ın fıkhi metoduna ve görüşlerine dayanır. Kur'an ve Ehli beyt tarafından aktarılan hadisler delil kabul edilir. On iki imamın söz ve davranışları da önemlidir. İran, Irak, Lübnan ve Pakistan'da yaygındır ve İran'ın resmî mezhebidir.

Malik b. Enes'in görüşlerini ve fıkhıdaki metodunu temel kabul eder. El-Muvatta onun en önemli eseridir. Kur'an ve sünnetin yanında Medine halkının uygulamalarına önem verilir. En çok Hicaz ve Kuzey Afrika'da yaygındır.

İmam Âzam Ebû Hanife'nin görüşlerini ve fıkhıdaki metodunu esas alır. Fıkhü'l-Ekber onun en önemli eseridir. Kur'an ve sünnet yanında akla da önem verilir. Irak, Mısır, Suriye, Kafkaslar, Balkanlar, Pakistan ve Türkiye'de yaygındır.

Ahmed b. Hanbel'in fıkhi metodunu ve görüşlerini esas alır. El-Müsned onun en önemli eseridir. Kur'an ve sünnetin yanı sıra sahabilerin görüşlerine çok önem verilir. Bağdat, Mısır, Suriye ve Hicaz'da yayılmıştır.

ÜNİTE 5: İslam Düşüncesinde İtikadi, Siyasi ve Fıkhi Yorumlar

KAZANIM

5. İslam düşüncesindeki ameli fıkhi yorumları tanır.

SÜREÇ

1. Öğrencilere İslam düşüncesindeki fıkhi yorumlar hakkında bir etkinlik yapılacağı söylenir.
2. Bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'deki çalışma kâğıdı öğrenci sayısınca çoğaltılarak sınıfa dağıtılır.
4. Öğrencilerden, verilen ifadelerin doğru olması durumunda cümlenin başına "D", yanlış olması durumunda cümlenin başına "Y" konması istenir.
5. Öğrenciler etkinliği bireysel olarak tamamlarlar.
6. Öğretmenin doğru cevapları söylemesi ile etkinlik tamamlanır.

DEĞERLENDİRME

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Ek-1:

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına D, yanlış olanların başına Y koyunuz.

1. Belli bir dinin, düşüncenin ya da felsefi ekolün inanç esaslarına, prensiplerine fıkıh denir.
2. İbadetler, evlenme, boşanma, miras, alışveriş, ticaret vb., fıkhi yorumların konusudur.
3. Hanefilik, tarihsel olarak fıkhi mezheplerin ilkidir ve Numan b. Sabit'in görüş ve yorumlarını temel alır.
4. İmam Âzam Ebû Hanife'nin en önemli eseri Muvatta'dır.
5. Hanefilik; akla önem verirken insanların içinde yaşadıkları kültürü, toplumsal yapıyı, örf ve adetleri ve kamu yararını daima göz önünde bulundurmıştır.
6. Malikilik mezhebinde, Kur'an ve sünnetin yanında Medine halkının uygulamalarına da önem verilir.
7. Malik b. Enes fıkıh ilminin esasları konusunda ilk eser yazan kişidir.
8. Şâfiîlikte sünnetin her çeşidi dinî delil kabul edilir.
9. Ahmed b. Hanbel İslam dünyasında el-Ümm er-Risale adlı eseri ile tanınmıştır.
10. Şâfiîlik, İran'da çok yaygındır ve devletin resmi mezhebidir.
11. Şia'nın İmamiye kolu fıkıhta, Cafer-i Sadık'ın görüşlerini esas alır.
12. Caferilikte on iki imam masum sayılarak onların söz ve fiilleri fıkıhta delil kabul edilir.
13. Hanbelîlik itikadi yorumları içeren bir ekoldür.
14. Türkiye'nin büyük çoğunluğu Hanefi mezhebini takip etmektedir.
15. Din anlayışına bağlı olarak oluşan ekollerin hepsi aynı düşünceye sahiptir.

ÜNİTE 5: İslam Düşüncesinde İtikadi, Siyasi ve Fıkhi Yorumlar

KAZANIM

6. Nisâ suresi 59. ayette verilen mesajları değerlendirir.

SÜREÇ

1. Ek-1'deki çalışma kâğıdı çoğaltılarak bütün öğrencilere dağıtılır.
2. Bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden, çalışma kâğıdındaki ayeti okuyup ilgili soruları cevaplamaları istenir.
4. Verilen süre sonunda ayet anlaşılıncaya kadar birkaç defa okutulur.
5. Gönüllü öğrenciler sorulara verdikleri cevapları arkadaşlarıyla paylaşırlar. Öğrencilerin cevapları sınıfça tartışılır.
6. İsteyen öğrencilerin çalışma kâğıtları panoda sergilenir.

DEĞERLENDİRME

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ETKİNLİK

12

İLKELER ÇIKARALIM

Ek-1:

Nisâ suresi 59. ayetle ilgili soruları cevaplayınız.

“Ey iman edenler! Allah’a itaat edin, peygambere itaat edin, sizden olan ülü’l-emre de. Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz -Allah’a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız- onu, Allah’a ve peygambere götürün. Bu, elde edilecek sonuç bakımından hem hayırlıdır hem de en güzelidir.”
(Nisâ suresi, 59. ayet.)

1

Ayete göre kimlere itaat etmeliyiz?

2

Ülü’l-emr ile kastedilen ne olabilir?

3

Ayette sorunların çözümü için tavsiye edilen yol nedir?

4

Sorunlarımız konusunda Yüce Allah’ın tavsiyelerine uymadığımızda karşılaştığımız sonuçlar neler olabilir?

5

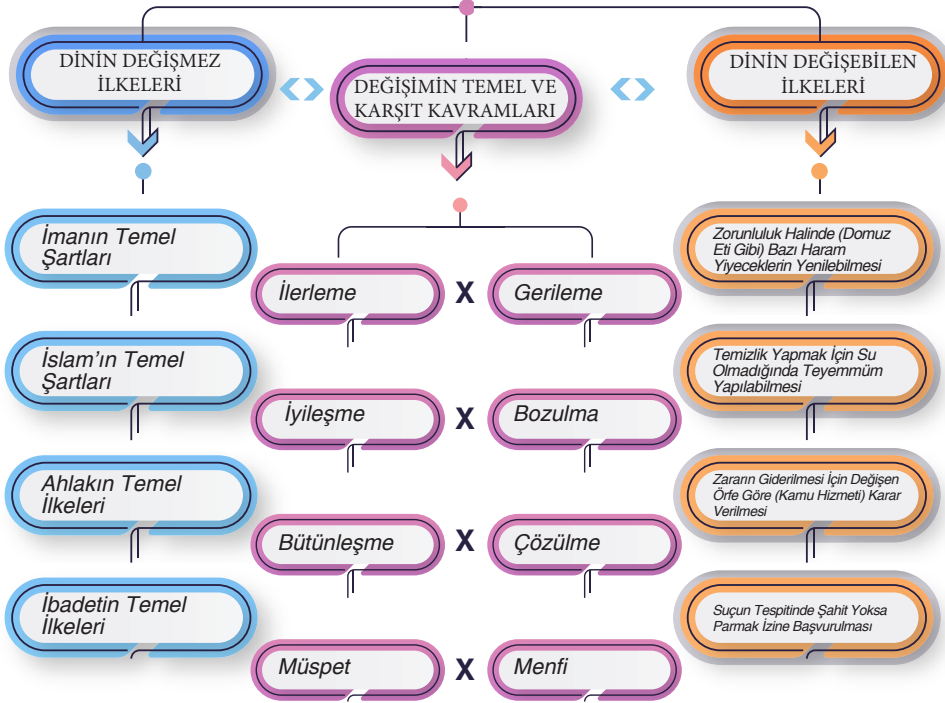
Yüce Allah’a ve ahiret gününe iman ile sorunların çözüm yolları arasında nasıl bir bağlantı vardır?

ETKİNLİK 1

CEVAP ANAHTARI

DİN VE DEĞİŞİM İLE İLGİLİ GENEL KAVRAMLAR

ETKİNLİK 6

CEVAP ANAHTARI

"Ey iman edenler! Kendinizi tanıtırız izin almadan ve içinde oturanlara selam vermeden kendi evlerinizden başka evlere girmeyin. Sizin için daha iyi olanı budur; umulur ki düşünüp anlırsınız."
(Nûr suresi, 27. ayet.)

Tecessüs

"Allah'ın sizi birbirinizden üstün kıldığı şeyleri iç çekerek arzu etmeyin. Erkeklerin de kazandıklarından nasipleri var, kadınların da kazandıklarından nasipleri var. Allah'ın lutfundan isteyin; şüphesiz Allah her şeyi bilmektedir."
(Nisâ suresi, 32. ayet.)

Haset Etmek

"Ey iman edenler! Niçin yapmayacağınız şeyleri söylüyorsunuz?"
(Saf suresi, 2. ayet.)

Yalan

"Arkadan çekıştiren, ayıp kusur arayan, servet toplamış ve onu sayıp durmuş olan herkesin vay haline!"
(Hümeze suresi, 1. ayet.)

Gıybet

"Ey Âdemoğulları! Her namaz kılaçağınızda güzelce giyinin, yiyeğin için fakat israf etmeyin. Çünkü Allah israf edenleri sevmez."
(A'râf suresi, 31. ayet.)

İsraf

"Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme! Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur."
(İsrâ suresi, 36. ayet.)

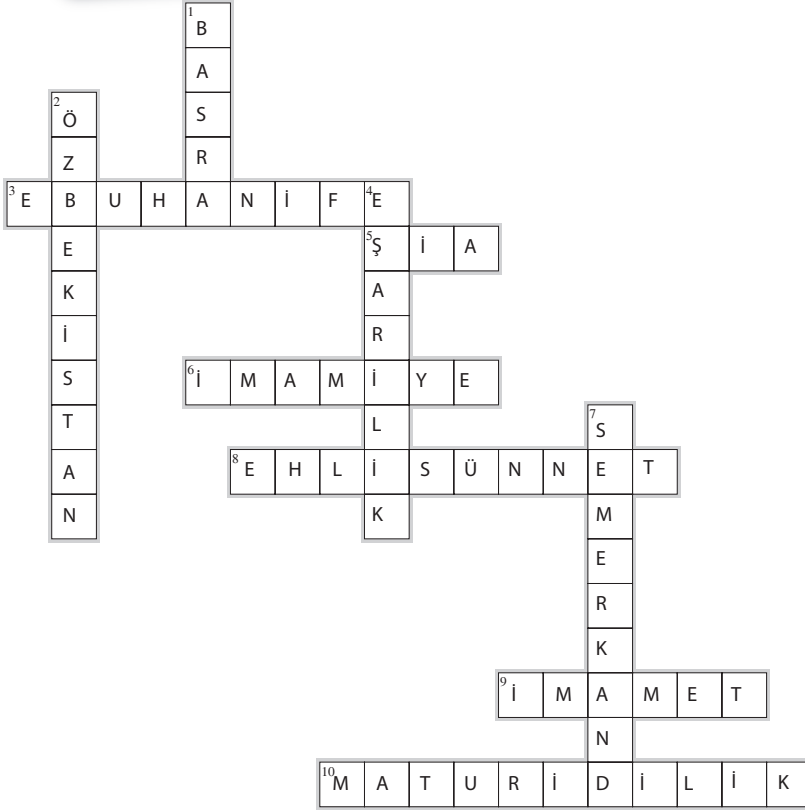
Suizan

"Hak etmedikleri halde mümin erkek ve mümin kadınları incitenler apaçık bir böhân ve günah yüklenmiş olmaktadır."
(Ahzâb suresi, 58. ayet.)

İftira

"Eksik ölçüp tartanların vay haline! Onlar, insanlardan ölçerek bir şey aldıklarında tam ölçerler. Kendileri başkalarına vermek için ölçüp tarttıklarında ise haksızlık ederler."
(Mutaffifin suresi, 1-3. ayetler.)

Hile Yapmak

ETKİNLİK**9****CEVAP ANAHTARI****ETKİNLİK****10****CEVAP ANAHTARI****ŞÂFİİLİK**

Muhammed b. İdris eş-Şâfiî'nin görüşlerine dayanır. El-Ümm er-Risale onun en önemli eseridir. Bu mezhebe göre sünnetin her çeşidi dinî delil kabul edilir. Mısır, Güney Arabistan, Doğu Afrika ve ülkemizde Doğu Anadolu bölgesinde yaygındır.

CAFERİLİK

Câfer b. Muhammed el-Bâkır'ın fıkhi metoduna ve görüşlerine dayanır. Kur'an ve Ehli beyt tarafından aktarılan hadisler delil kabul edilir. On iki imamın söz ve davranışları da önemlidir. İran, Irak, Lübnan ve Pakistan'da yaygındır ve İran'ın resmî mezhebidir.

HANBELİLİK

Ahmed b. Hanbel'in fıkhi metodunu ve görüşlerini esas alır. El-Müsned onun en önemli eseridir. Kur'an ve sünnetin yanı sıra sahabelerin görüşlerine çok önem verilir. Bağdat, Mısır, Suriye ve Hicaz'da yayılmıştır.

MALİKİLİK

Malik b. Enes'in görüşlerini ve fıkhındaki metodunu temel kabul eder. El-Muvatta onun en önemli eseridir. Kur'an ve sünnetin yanında Medine halkının uygulamalarına önem verilir. En çok Hicaz ve Kuzey Afrika'da yaygındır.

HANEFİLİK

İmam Âzam Ebû Hanife'nin görüşlerini ve fıkhındaki metodunu esas alır. Fıkhü'l-Ekber onun en önemli eseridir. Kur'an ve sünnet yanında aklı da önem verilir. Irak, Mısır, Suriye, Kafkaslar, Balkanlar, Pakistan ve Türkiye'de yaygındır.

- Y** 1. Belli bir dinin, düşüncenin ya da felsefi ekolün inanç esaslarına, prensiplerine fıkıh denir.
- D** 2. İbadetler, evlenme, boşanma, miras, alışveriş, ticaret vb., fıkhi yorumların konusudur.
- D** 3. Hanefilik, tarihsel olarak fıkhi mezheplerin ilkidir ve Numan b. Sabit'in görüş ve yorumlarına temel alır.
- Y** 4. İmam Âzam Ebû Hanife'nin en önemli eseri Muvatta'dır.
- D** 5. Hanefilik, akla önem verirken, insanların içinde yaşadıkları kültürü, toplumsal yapıyı, örf ve adetleri ve kamu yararını daima göz önünde bulundurmıştır.
- D** 6. Malikilik mezhebinde, Kur'an ve sünnetin yanında Medine halkının uygulamalarına da önem verilir.
- Y** 7. Malik b. Enes fıkıh ilminin esasları konusunda ilk eser yazan kişidir.
- D** 8. Şâfiilikte sünnetin her çeşidi dinî delil kabul edilir.
- Y** 9. Ahmed b. Hanbel İslam dünyasında el-Ümm er-Risale adlı eseri ile tanınmıştır.
- Y** 10. Şâfiilik, İran'da çok yaygındır ve devletin resmi mezhebidir.
- D** 11. Şia'nın İmamiye kolu fıkıhta, Cafer-i Sadık'ın görüşlerini esas alır.
- D** 12. Caferilikte on iki imam masum sayılarak onların söz ve fiilleri fıkıhta delil kabul edilir.
- Y** 13. Hanbelilik itikadi yorumları içeren bir ekoldür.
- D** 14. Türkiye'nin büyük çoğunluğu Hanefi mezhebini takip etmektedir.
- Y** 15. Din anlayışına bağlı olarak oluşan ekollerin hepsi aynı düşünceye sahiptir.